

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: PETRE BORS

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 >
Pe 3 luni . . . . . 8 >

Studentii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI

91, — Obeșul Dâmboviței — 91.

Vis-a-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

SUMAR

Jurisprudența Română:

Curtea de Apel din București, secția I: *Afacerea succesiunii Zappa*.
Informațiuni.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIUNEA I

Audiența de la 20 Mai 1896

Președinția d-lui G. E. SCHINA, Prim-Președinte

Deciziunea civilă No. 103

Afacerea succesiunii Zappa

Persoană morală.—Dacă «Comisiunea legatelor din Atena», cunoscută sub numele de «Comisiunea Olimpiilor» este o persoană morală recunoscută ca atare în România.

Persoană morală.—Ce sînt persoanele morale și cum se constituiesc.

Persoană morală.—Dacă persoanele morale pot avea existență într-un stat străin și în ce mod.

Persoană morală.—Cum se constituiau persoanele morale sub codul Caragea și regulamentul organic.

Legat.—Legat făcut în scop de bine-facere sau de folos public unei persoane incerte, nedeterminată sau chiar neexistentă.—Un asemenea legat făcut unei persoane morale străină nerecunoscută în România.

Proprietate imobiliară.—Stat străin.—Cum poate un stat străin avea imobile în România.

Consul străin.—Competință.—Posesiune română.—Teritoriu român.

Usucapiune.—Testament.—Just titlu.—Bună credință.

Testament.—Nulitate.—Acțiunea în nulitate.—Renunțare la această acțiune.—Interese private.—Interese de ordine publică.

Probă.—Rudenie.—Cum se face proba rudeniei în Turcia.

Filiațiune.—Stare civilă.—Acte de stare civilă.—Dacă starea civilă și filiațiunea se poate proba numai prin acte de stare civilă în regulă.

Succesiunea imobiliară.—Ce lege se aplică pentru evoluțiunea unei asemenea succesiuni.

Rudenie.—Grad mai apropiat de rudenie.—Cine se poate prevala pentru a cere o succesiune de gradul mai apropiat de rudenie.—Dacă terțiile persoane ce pretind

o succesiune se pot prevala, pentru a se opune la cererea rudelor lui *decurus* de a li se da lor moștenirea de faptul că ar fi alte rude mai apropiate în drept a lua moștenirea.

Sucesiune.—Succesiune vacantă.—Când succesiunea este vacantă.

1) **Comisiunea bugetelor din Atena**, numită și comisiunea Olimpiilor constituie o persoană morală cu un patrimoniu propriu și prin urmare distinctă de statul Elen, și care nu a fost nici odată recunoscută ca persoană morală în România.

2) **Persoanele morale sînt ficțiuni create**, în vederea unui interes oare-care public sau privat, fie printr'o dispozițiune de lege, fie cel puțin printr'o învoire a autorității publice.

3) **Persoanele morale nu pot avea existență într-un stat străin**, de cât în urma unei recunoașteri din partea autorității publice a acelui stat, care este în drept să aprecieze din punctul său de vedere dacă recunoașterea existenței unei persoane morale străine nu ar fi contrariu intereselor sale politice sau economice.

4) **Alături sub Codul Caragea** cât și sub regulamentul organic persoanele morale, atât cele din țară cât și cele străine nu puteau avea ființă de cât cu învoirea autorității.

5) **Când legatul, făcut în scop de bine-facere sau de folos public, este lăsat unei persoane incerte nedeterminate sau chiar inexistentă**, se poate considera, prin interpretarea voinței testatorului, ca făcut stabilimentului public sau numai administrațiunii publice care reprezintă interesul general pe care l'a avut în vedere testatorul.

6) **Când legatul, făcut în scop de bine-facere sau de folos public, este lăsat unei persoane morale străine existente sau bine determinată dar care nu este recunoscută în România**, nu se poate considera, ca făcut statului în care există acea persoană morală ca reprezentant al intereselor generale căci ar fi a nu interpreta ci a cădea voința testatorului; în asemenea caz legatul urmează a fi declarat caduc.

7) **Un stat străin nu poate dobândi proprietăți imobiliare în România fără autorizațiunea guvernului român.**

8) **Consulii puterilor străine chiar dacă ar fi avut competența de a rezolva contestațiunile ridicate între supușii lor, nu au decât însă competența de a trimite în posesiune asupra unei porțiuni din teritoriul român, persoane morale străine.**

9) **Usucapiunea presupune o transmitere a non domino și o posesiune cu just titlu și bună credință.**

10) **Dispozițiunea testamentară făcută în favoarea unor persoane neexistente fiind nulă, nu poate servi de just titlu pentru dobândirea prin usucapiune.**

11) *Succesorul legitim poate renunța la acțiunea în nulitate a unui testament, când acea nulitate este întemeiată pe interese de ordine privată; când însă nulitatea este de ordine publică, densusl numai poate renunța, căci o asemenea renunțare este nulă.*

12) *Proba rudeniei, în Turcia, se face prin martori.*

13) *De și starea civilă și filiațiunea nu ar putea fi în principii probate de cât cu acte de stare civilă în regulă, totuși acest principiu nu se mai poate aplica când proba prin asemenea acte devine imposibilă.*

Ast-fel pentru proba unei rudenii de un grad mai departat fiind nevoie de un mare număr de acte de căsătorie, nașteri și decese, săvârșite la o epocă și în localități pe cari cel ce voește a și stabili rudenia, nu le-ar putea cunoaște, o asemenea probă prin acte de stare civilă în regulă ar deveni cu totul imposibilă, și în asemenea caz se poate admite toate mijloacele de probă, mai ales când nu este în cestiune starea civilă a unei persoane, ci numai proba unei legături de rudenie pentru un interes pur pecuniar.

14) *Pentru devoluțiunea succesiunilor imobiliare se aplică legea țerei unde sunt situate imobilele.*

15) *Proximitatea gradului de rudenie este o cestiune care privește numai pe diferitele rude în gradul succesibil, prin urmare dreptul de a invoca un grad mai apropiat de rudenie cu decușus îl au numai rudele cari se găsesc în acel grad, iar nu terții cari n'au nici o calitate de a se prevala de drepturi ce nu le aparțin.*

16) *Pentru că o succesiune să fie considerată ca vacantă trebuie ca să nu existe nici o rudă în gradul succesibil care să reclame acea succesiune.*

S'au ascultat d-nii avocați: C. Boerescu și M. Korné, din partea statului Elen și a epitropiei Olimpiei; M. Antonescu din partea statului Român, D. Gianni din partea Academiei Române, și B. Missir, Gr. G. Păucescu, Guță Triandafil, P. Grădisteanu, B. Brătianu și T. Măiorescu, din partea moștenitorilor de sânge.

S'a ascultat d-l procuror Zamfirescu în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra apelului făcut în contra sentinței trib. Ilfov, secția II, No. 141 din 1893, de către statul Elen, statul Român, Academia Română și de către Ion P. Mexi, Hristu P. Mexi personal și de Dimitrie C. Nocica personal și în calitate de procurator al Ecaterinei C. Nocica, Vasile P. Zappa, Polixenia I. Bamiha și Eufrosina D. Ciuciurea;

Având în vedere desbaterile orale, actele pronunțate și concluziunile scrise de toate părțile litigante:

Asupra apelului făcut de statul Elen;

Având în vedere, că statul Elen, cere să i se recunoască posesiunea imobilelor, cari fac parte din succesiunea lui Vanghelie Zappa, înlăturându-se pretențiunile moștenitorilor de sânge și ale statului Român;

Având în vedere, că motivele cari servia de sprijin statului Elen sunt în substanță cele următoare:

«Vanghelie Zappa, încetând din viață la 20 Iunie 1865, a dispus în favoarea comisiunei legatelor saŭ a Olimpilor de nuda proprietate a mobilelor sale.

«Această comisiune fiind o ramură a administrațiunei publice statului Elen, legatarul lui Vanghelie Zappa, este în realitate statul Elen». Acest stat a dobândit dar încă din 1865, nuda proprietate a imobilelor succesoriale, a posedat aceste imobile prin usufructuarul lor Constantin Zappa, până la moartea acestuia și în fine a devenit deplin proprietar pe aceste imobile la moartea usufructuarului.

Statul Elen, fiind o persoană morală, a avut și are

capacitatea necesară pentru a dobândi aceste drepturi chiar asupra unor mobile situate în România. Admițând chiar că ar avea nevoie de autorisațiunea guvernului român pentru a putea beneficia de legatul său, acea autorisațiune ne-a fost implicit acordată, căci nu numai că guvernul Român n'a exercitat nici odată dreptul său de veto, dar încă a recunoscut implicit dreptul statului Elen, dând concursul său la executarea testamentului și primind chiar legatul făcut prin același testament comisiunei Filologice, astă-zî Academia Română, care pe atunci era reprezentată de guvernul Român.

«In orî-ce caz, dacă Curtea, crede că autorisațiunea guvernului Român e necesară și că nu a fost încă obținută, statul Elen, cere un termen pentru a obține acea autorisațiune.

«Pretinșii moștenitori de sânge ai lui Vanghelie Zappa, nu pot ridica nici o obiecțiune contra cererii statului Elen, mai înteu pentru că nu probează rudenia lor cu acte în regulă, și al doilea pentru că Anastase Zappa și Marina Cociu, frate și soră ai lui Vanghelie Zappa, singurii cari la moartea acestuia aveaŭ vocațiune la succesiunea lui, au recunoscut validitatea testamentului fratelui lor, și după ce au primit legatele coprinse într'ensul, au declarat să renunțe la orî-ce alte pretențiuni.

«In fine statul Elen invoacă în contra moștenitorilor și prescripțiunea întemeiată pe o posesiune de mai bine de 20 de ani prin usufructuarul C. Zappa și în baza unui just titlu care este testamentul»;

Având în vedere, că Vanghelie Zappa încetând din viață la 20 Iunie 1865, validitatea dispozițiunilor lui testamentare precum și capacitatea celor chemați la succesiunea lui *ab intestat*, urmează să se judece după legile cari erau în vigoare la acea epocă;

Având în vedere că Vanghelie Zappa lasă prin testament nuda proprietate a imobilelor sale comisiunei legatelor din Atena, numită și comisiunea Olimpilor;

Considerând, că dacă în scopul de a contribui la progresul agriculturii și industriei, testatorele ar fi voit să lase această avere statului Elen, era mult mai natural să dispue direct în favoarea statului, punându-i însărcinarea de a organisa acele concursuri cari aveaŭ să contribue la realizarea scopului său;

Considerând că din contră, testatorul, fără a arăta nicăeri în testamentul său dorința de a face legatar pe statul Elen, dispune formal în favoarea comisiunei legatelor;

Considerând, că este necesar a se ști înainte de toate, dacă această comisiune a legatelor saŭ Olimpilor, nu este de cât o ramură a statului Elen, saŭ dacă are o personalitate morală distinctă;

Considerând, că chiar din actele prezentate și invocate de statul Elen, rezultă că comisiunea Olimpilor constituie o persoană morală distinctă de statul Elen.

În adevăr, din decretul din 19 August 1858 care înființează Olimpiile cu fondurile dăruite tot de Vanghelie Zappa, se vede deja că această instituțiune are un patrimoniu deosebit de al statului și destinat concursurilor organizate, pentru dezvoltarea agriculturii

și industriei țerei, realizându-se prin crearea ei, ceea ce se prevedea deja în decretul de la 1857 art. 35, adică înființarea unei societăți particulare pentru dezvoltarea industriei și agriculturii.

Cele-l'alte decrete și legi, cari s'a ocupat cu aceeași instituțiune pe care o numesc *Epitropia* Olimpiilor sau a legatelor și anume: decretul de la 11 August 1865, legea din 28 Maiu 1887, legea din 26 Ianuarie 1889, lasă să reiasă același caracter de personalitate morală cu un patrimoniu distinct de patrimoniul statului. Din ele se vede că Olimpiile au o administrațiune specială, un buget deosebit de al statului, un casier special.

Legea însă, care numai poate lăsa nici o îndoială în această privință, căci arată până la evidență, că Olimpiile au o personalitate proprie și distinctă de a statului, este legea din 30 Noembrie 1895.

Această lege acordă ca dar din pământurile statului Elen, terenul necesar pentru clădirea unui local special al epitropiei Olimpiilor, dispune ca acest stabiliment să poarte numele de Zappion, după numele lui Zappa, pe care-l declară ca fondator al Olimpiilor și adaogă că pământul dăruit se va întoarce în patrimoniul statului, când nu va mai fi necesar scopului pentru care se acordă.

Dacă, cum pretinde statul Elen, Olimpiile nu sunt o persoană distinctă de stat, cum s'ar explica necesitatea ce s'a simțit de a se face o lege specială, pentru ca să se acorde acestei instituțiuni o porțiune din averea statului; cum s'ar explica termenul de «dar» de care se servă acea lege; cum s'ar explica în fine dispozițiunea din acea lege în virtutea căreia terenul dăruit se va întoarce în patrimoniul statului, atunci când nu va mai fi necesar scopului pentru care a fost dat?

De sigur că și testatorul își făcea aceeași idee despre legatarul său, când îl punea prin testament îndatorirea de a se înțelege cu guvernul Elen, și cu societatea vapoarelor pentru a primi și venitul celor 400 acțiuni dăruite la 1858.

Resultă din decretele și legile cari au servit la înființarea Olimpiilor, numită și comisiunea legatelor că această instituțiune a avut și la 1865, cum are și astăzi caracterul unui stabiliment de utilitate publică cu un patrimoniu propriu și prin urmare cu o personalitate distinctă.

Faptul că această instituțiune are ca reprezentant legal pe Ministerul de finance al Greciei, nu implică că ea se confundă cu personalitatea statului propriu zis, căci cesțiunea de a se ști, cine o reprezintă este diferită de aceea de a se ști dacă are o personalitate proprie.

Se poate înțelege în adevăr că un stabiliment de utilitate publică, cu un patrimoniu distinct de al statului să aibă de mandatar legal în raporturile lui cu autoritățile și pentru a fi reprezentat în justiție pe unul din organele statului, căruia i s'a dat această însărcinare și această calitate pe lângă și în afară de serviciile statului care îi sunt încredințate;

Având în vedere că comisiunea legatelor sau a Olimpiilor, nu a fost nici odată recunoscută ca persoană morală în România;

Că urmează dar a se cerceta dacă persoanele morale străine au de drept existență în țara noastră sau dacă cel

puțin avea această existență la epoca morții lui Zappa;

Considerând că persoanele morale sunt simple ficțiuni create în vederea unui interes oare-care public sau privat.

Că ori cât s'ar susține că persoanele morale nu sunt de cât o modalitate a vieții juridice a persoanelor fizice cari le compun, este învederat că ele nu au o existență reală, căci a ne figura o ființă cu drepturi și datorii distincte de ale persoanelor fizice, cari o compun și cari, fără a cădea sub simțurile noastre să aibă o existență proprie, este a recurge la o adevărată închipuire;

Considerând, că asemenea ficțiuni adesea utile, uneori chiar necesare, pot însă fi și vătămătoare intereselor generale prin lungimea existenței lor, care se poate lungi în defnit peste viața persoanelor fizice cari le compun, prin acumularea de averi considerabile în mâinele lor și mai cu seamă prin piedicile ce aduc circulațiunii bunurilor;

Că în vederea acestor inconveniente posibile s'a cerut și se cere mai sub toate legislațiunile pentru crearea unei persoane morale, fie o dispozițiune de lege, fie cel puțin o învoire a autorității publice;

Că după cum puterea legii sau a autorizațiunii care a dat naștere unei persoane morale, se mărginește la fruntarii, tot ast-fel acea persoană fictivă nu poate avea existență într'un stat străin, de cât în urma unei recunoașteri din partea autorității publice a aceluși stat;

Considerând, că de și persoanele fizice străine sunt supuse numai legii lor personale în ce privește capacitatea lor, acest principiu nu se poate întinde la persoanele morale căci ele n'au ca persoanele fizice o existență reală, care să nu poată fi nicăiri contestată și nu sunt de cât niște simple ficțiuni cu existența limitată la teritoriul pe care se poate aplica legea, care le-a dat naștere;

Că pe lângă aceasta principiul statului, personal fiind întemeiat pe considerațiunii de rasă, de climă, de naționalitate, presupune neapărat o persoană fizică, iar nu o simplă închipuire, pentru care motivele care îi servă de basă aceluși principiu nu se pot invoca;

Considerând, că o persoană morală, prin acumularea și întrebuințarea bunurilor precum și prin împiedicarea circulațiunii lor, poate fi vătămătoare nu numai în țară unde a luat naștere, dar și în țară străină, unde ar voi să exercite drepturile ei și chiar cu atât mai vătămătoare, cu cât nu aduce în această din urmă țară mai nici unul din serviciile pe care le aduce în țara de origină și în vederea căror a fost creată;

Că față cu aceste inconveniente, fie-care stat este în drept a aprecia din punctul său de vedere, dacă recunoașterea existenței unei persoane morale străine nu ar fi contrarie intereselor sale politice sau economice;

Considerând, că aceste principii erau tot atât de adevărate și la epoca morții lui Zappa;

Considerând că pe lângă aceste principii găsim la această epocă dispozițiunii de legi din care resultă că nici persoanele morale naționale nu puteau avea ființă de cât cu învoirea autorității.

În adevăr, în art. 364 din Regulamentul organic, găsim următoarea dispozițiune: «nici un schit, sau mânăstire, sau vre un alt chinivion, nu se poate întocmi

în Valachia, fără a se da de știre mai întâi Marelui Logofăt al bisericilor, ca printr'insul să se ia *voia și slobozenia* Domnului;

Acest articol de lege ne arată în modul cel mai clar, că nici persoanele morale cu caracter religios, cele mai favorizate la acea epocă, nu se puteau înfrința de cât cu permisiunea Domnului.

La această dispozițiune trebuie să adăugăm principiile dreptului roman, cu care urmează să interpretăm și să complectăm codul Caragea, și cari se găsesc formulate în modul cel mai clar în legea I pr. Dig. Cartea III, Titlu IV.

După această lege nici o corporațiune sau așezământ nu poate deveni o persoană morală de cât numai în urma unei confirmări din partea autorității publice;

Considerând, că de și textele de lege arătate mai sus nu se ocupă în special cu persoanele morale străine, nu poate fi îndoielă că și aceste persoane sunt supuse aceluiași reguli și cu atât mai mult, cu cât cele străine nu prezintă pentru țară de cât inconveniente, fără compensațiune cu serviciile pe cari o persoană morală le aduce obicinuit numai în țara ei de origină;

Considerând, că din cele arătate mai sus rezultă, că legatarul unei proprietăți a imobilelor lui Vanghelle Zappa, este o persoană morală străină, care nu a avut nici odată existență în România;

Considerând, că atunci când legatul făcut în scop de bine-facere sau de folos public, este lăsat unei persoane incerte, nedeterminate sau chiar inexistentă, se poate considera prin interpretarea voinței testatorului, ca făcut stabilimentului public sau numai administrațiunii publice, care reprezintă interesul general pe care l'a avut în vedere testatoarele, numai poate fi considerat tot astfel, când persoana legatarului este existență și bine determinată, ca în specie, căci în asemenea caz, nu s'ar mai putea interpreta ci s'ar călca voința testatorului, dacă pentru a înlătura o nulitate întemeiată pe motive de ordine publică, s'ar constitui legatarului incapabil, o persoană cu totul diferită;

Considerând, că pentru toate aceste motive legatul făcut în favoarea comisiunii legatelor urmează să fie declarat caduc;

Considerând, că chiar dacă s'ar admite că în fond, adevăratul legatar este statul Elen, fie ca gratificat direct, fie ca reprezentant al interesului public, pe care l'a avut în vedere testatorul, cererea statului Elen, de a'i se recunoaște dreptul la proprietatea și posesiunea imobilelor, situate în România, ar urma și atunci să fie respinsă pentru motive de o ordine și mai înaltă, căci ar fi atunci în cauză nu numai interesele economice, dar chiar drepturile de suveranitate și independență ale statului român.

Că în adevăr, de și existența unui stat ca persoană morală este necunoscută și în țările străine și, deși și se recunoaște dreptul de a deveni proprietar pe imobile situate într-o țară străină, nu este mai puțin adevărat că și statul în care sunt situate acele imobile, are, în virtutea suveranității sale, dreptul de a se opune, ca o parte din teritoriul său să cadă în stăpânirea unui stat străin;

Că prin urmare un stat străin, nu poate dobândi

proprietăți imobiliare în România fără autorizațiunea guvernului Român;

Considerând, că acest principiu de drept internațional, care decurge din suveranitatea statelor, era tot atât de adevărat la 1865, ca și astăzi;

Că prin urmare statul Elen, nu a putut dobândi nici un drept asupra imobilelor legate de Zappa, fără autorizațiunea guvernului Român;

Considerând, că nu numai că guvernul Român nu a acordat această autorizație, dar din contra a exercitat dreptul său de *veto*, cerând tribunalului să declare vacanția succesiunea imobiliară pe care o reclamă ca a sa statul Elen și stăruind și azi înaintea Curței în această cerere;

Considerând, că față cu acest *veto* exercitat de statul Român, nu s'ar justifica cu nimic termenul ce apelanțul cere să i se acorde pentru a obține autorizațiunea guvernului Român;

Având în vedere că representații statului Român, au adăugat în concluziunile lor că dacă Curtea ar recunoaște legatarului un drept la valoarea imobilelor și acest drept ar trebui să se considere ca subordonat noii autorizațiuni ce statul Elen ar urma să obțină de la guvernul Român;

Considerând, că aceste concluziuni nu sunt de cât subsidiare, căci sunt supuse numai pentru cazul, când Curtea ar găsi că statul Elen este în drept să reclame legatul în cauză;

Că prin urmare din aceste concluziuni nu se poate deduce că guvernul român a revenit asupra unui *veto* destul de clar ce a opus până acum statului Elen, prin înțelegerea ce a luat pe cale diplomatică, cât și înaintea instanțelor judecătorești;

Având în vedere, că statul Elen, în sprijinul apelului său, invoacă încă următoarele mijloace:

- 1) Autorizațiunea deja acordată în mod tacit de guvernul Român;
- 2) Faptul, că are deja posesiunea legatelor imobile, încă de la intrarea usufructuarului C. Zappa în stăpânirea acelor imobile;
- 3) Chiar usucapiunea acelor imobile, printr-o posesiune de 27 ani cu just titlu și bună credință;
- 4) Transacțiunile încheiate cu Anastasie Zappa și Maria Cociu, singurele rude, cari se puteau pretinde moștenitori *ab intestat* la epoca deschiderii succesiunii și
- 5) Lipsa de probă a rudeniei legitime în gradul succesibil din partea celor ce au obținut model la tribunal trimiteră în posesiune și prin urmare lipsă de calitate pentru a invoaca nulitatea legatului.

Asupra autorizațiunii tacite

Având în vedere că această autorizațiune ar rezulta, după guvernul Elen, din concursul dat la 1866 de guvernul Român, pentru executarea dispozițiilor testamentare ale lui Zappa și din primirea de către guvernul Român a legatului făcut de V. Zappa comisiunii filologice, astăzi Academia Română, prin același testament;

Având în vedere, că concursul ce statul Elen, pretinde că s'a dat de guvernul Român, consistă în recunoașterea sa la 1866, că conflictele dintre Const. Zappa legatarul usufructului și rudele de sânge ale testatorului

de procurator al Ecaterinei C. Nocica, Vasile P. Zappa, Polixenia G. Bamiha și Efrosina D. Ciuciurea :

Având în vedere, că acest apel are de obiect excluderea lui Hristu Ath. Zappa și a lui Apostol Ath. Zappa, de la posesiunea succesiunii :

Considerând, că reprezentantul apelanților a declarat la audiență, că numai susține acest apel și că de fapt nici nu a fost susținut :

Că în consecință, Curtea trebuie să confirme sentința tribunalului, care a trimis în posesiune pe toți intimatii :

Considerând, pe lângă aceasta, că de și rudele de un grad mai apropiat au drept să ceară trimiterea în posesiune numai a lor, cu excluderea rudelor mai depărtate, acest drept este însă numai al lor și prin urmare nimeni, afară de densus, nu l poate invoca :

Considerând, că în specie, intimatii, cu ocaziunea debaterilor orale, au cerut să fie menținuți în posesiune cu toții, ast-fel cum au fost trimise de tribunal, rămânând ca partea ce se va cuveni fie-cărui în succesiune, să se determine ulterior între densus :

Că prin urmare sentința tribunalului asupra acestui punct urmează să fie confirmată și pentru acest motiv.

Pentru aceste motive, Curtea :

Respinge atât apelul făcut de statul Elen, cât și apelul făcut de statul Român în contra sentinței cu No. 141 din 1893 a trib. Ilfov, secția II-a :

Confirmă menționata sentință, în ce privește trimiterea în posesiunea succesiunii mobiliare și imobiliare a decedatului Vanghelie Zappa a următorilor moștenitori : Hristu Ath. Zappa, Apostol Ath. Zappa, Ion P. Mexi, Dimitrie Nocica, Spiru Nocica personal și ca procurator al soției sale Ecaterina Foto Nocica, Michail Cociu, Ecaterina Ath. Dima, Tudor D. Mexi, Apostol P. Mexi, Christu P. Mexi, Vasile P. Zappa, Polixenia P. Zappa, Efrosina D. Ciuciurea, Petre Zappa, Constantin Ramos și Victor Ramos :

Admite apelul făcut de Academia Română, în contra aceleiași sentințe și :

Condamnă pe sus-arătații moștenitori, să plătească Academiei Române suma de două sute opt-zece de mii drept capital al rentei perpetue de lei 12,000 anual, legată zisei Academii prin testamentul defunctului Vanghelie Zappa :

Îi mai condamnă să plătească Academiei suma de lei 48,000, rentă neplătită pe anii 1893, 1894, 1895 și 1896 :

Respinge ca nesustenut apelul făcut de Ion P. Mexi, Hristu P. Mexi personal și de Dimitrie C. Nocica personal și în calitate de procurator al Ecaterinei D. Nocica Vasile P. Zappa, Polixenia G. Bamiha, Efrosina Ciuciurea în contra aceleiași sentințe :

(ss) A. Stoicescu, C. R. Manolescu, N. Budișteanu.

O P I N I U N E

Având în vedere apelul statului Elen, acela al statului Român, precum și acela al Academiei Române în contra sentinței cu No. 141/93 a trib. Ilfov, secția II-a c. cor, prin cari sunt trimise în posesiunea succesiunii lui Ev. Zappa, intimatii : Hristu Ath. Zappa, Apostol Ath. Zappa, Ion P. Mexi, Dimitrie Nocica, Spiru Nocica, personal și în calitate de procurator al soției sale Ecaterina, Foto Nocica, tutorele minorilor Haralambie

și Areti Nocica, Michail Cociu, Ecaterina Ath. Dima, Tudor D. Mexi, Apostol P. Mexi, Hristu P. Mexi, Vasile P. Zappa, Polixenia P. Zappa, Efrosina D. Ciuciurea, Petre Zappa, Constantin Ramos și Victor Ramos ;

În ce privește apelul statului Elen :

Având în vedere, că apărătorii acestui apelante susțin, că persoana instituită legatară de Evanghelie Zappa, prin testamentul său olograf și mistic din 30 Noembrie 1860 este statul Elen și că așa fiind, densus urmează a obține recunoașterea de moștenitori și prin consecință a fi trimis în posesiunea acestei moșteniri :

Considerând, că în lipsa unei indicațiuni terminologice clară, asupra celui instituit de testator, trebuie să se cerceteze termenii și redacțiunea întrebuițată de densus în confecționarea unui asemenea act, precum și diferite împrejurări de fapt pentru a putea determina cu precizie persoana ce densus a voit a face să beneficieze de ajutorul său :

Considerând, că Evanghelie Zappa, prin actul său, de ultima voință, declară, că lasă verului său Const. Zappa cea mai mare parte a averii sale mobiliare și-l instituie în același timp usufructuar al proprietăților sale imobiliare ; iar după moartea acestuia, aceste proprietăți să le ea comisiunea legatelor din Athena, cu destinațiunea de a servi cheluelilor expozițiunii naționale a Olimpicilor ; că un exemplar coprinzător al sineturilor și hotărânelor cu toate hârțile proprietăților sale, să se trimeată comisiunii filologice a limbii române, consultatelor Elene din București și Braila și camerei naționale Elene spre păstrarea lor în arhivele ei, iar pentru conservarea fără vre o prefacere a acestor proprietăți, roagă în deosebi pe statul Elen a servi de supraveghetor :

Considerând, că pentru a putea înțelege și caracteriza natura juridică a comisiunii prevăzute de testator, aceea adică a comisiunii legatelor trebuie să examinăm ori și care acte publice, petrecute în statul Elen atât anterior datei testamentului, cât și posterior acestei date :

Considerând, că din actele produse în instanță de apărătorii apelantului, rezultă că printr'un decret regal din 25 Ianuarie 1873, s'a instituit în Grecia pe lângă Ministerul de Interne o ramură specială de administrație publică sub denumirea de comisiune pentru încurajarea industriei naționale și că această comisiune era compusă de 12 membri numiți prin decret regal, cheluelle ce necesita funcționarea ei, erau luate din bugetul statului și că gestiunea sa era supusă tuturor regulilor prevăzute de legea comptabilității statului, într'un cuvânt, această comisiune avea un caracter public și se considera ca făcând parte din administrațiunea statului :

Considerând, că tot din actele sus menționate rezultă că în anul 1858, Ev. Zappa, manifestând guvernului Elen dorința de a institui o operă de interes public, concursuri generale în scop de a favoriza dezvoltarea industriei și comerțului, guvernul Elen printr'un decret din 19 August același an, a instituit la Athena asemenea concursuri a fie-care patru ani, cu denumirea de Olimpi ; încredințând direcțiunea și supravegherea acestor concursuri comisiunii existente pe lângă Minis-

terul de interne pentru încurajarea industriei naționale la care vor adăoga patru noui membrii aleși de Minister, comisiunea trebuind a fi presădată de acest înalt funcționar al statului;

Considerând, că de fapt, chiar succesiunea a fost primită de statul Elen, ast-fel cum rezultă din ordonanța regală din 11 August 1865, destinându-se veniturile la finalitatea destinată de testatore și ordonându-se ca comisiunea Olimpiilor, a cărei direcțiune era dată secțiunii Ministerului de interne pentru încurajarea industriei naționale, să execute clausele privitoare la ținerea concursurilor; că prin aceeași ordonanță, pentru a se conforma dorinței testatorului s'a dispus ca: *comisiunea Olimpiilor să poarte numele și cea a legatelor*;

Considerând, că pentru realizarea într'un mod efectiv a voinței testatorului, s'a procedat în 1869 la construcțiunea unui edificiu, precum și prin decretul din 29 Septembrie 1875, s'a supus administrarea și gestiunea averei lăsată de decujus, legei comptabilității statului;

Considerând dar că din aceste acte publice sau documente legislative sus arătate, rezultă evident că fiind seamă de cugetul testatorului manifestat într'un mod reiterat, acela adică de a favorisa dezvoltarea industriei naționale Elene succesiunea lui Ev. Zappa, a fost primită de guvernul Elen ca reprezentant al națiunii Elene, căreia testatorul, împins de un sentiment de înalt patriotism, a voit a'î lăsa cea mai mare parte a averii sale;

Considerând, că apărătorii intimaților susțin că legatul nu este făcut statului Elen, ci comisiunii legatelor, care este o creațiune a testatorului, o instituțiune cere n'a dobândit o personalitate juridică și în orice cas de s'ar considera, ca o ființă juridică distinctă de a statului Elen, nu poate exercita vre-un drept în România, deci dar legatul făcut acestei comisiuni este caduc;

Considerând, că concepțiunea ideii de stat ca organ al societăților moderne nu are un înțeles restrâns, căci neputându-se mărgini numai la rolul său politic, sfera de acțiune materială și morală a statului tinde a se lărgi din ce în ce mai mult, pe lângă îndeplinirea la ceea-ce privește menținerea ordinii sociale, statele au chemarea a satisface tot ce e recunoscut de utilitatea generală; azi pe lângă instrucțiunea publică ele exploată, drumurile de fier, telegrafele, etc., iaă măsurile privitoare la dezvoltarea industriei și comerțului, deci dar o dispozițiune făcută în favoarea unei ramuri de activitate, care intră în căderea statului a o îndeplini, necesarmente, trebuie a fi considerată, făcută statului chiar;

Considerând, că unele ramuri de administrare ale statului deși dotate de o viață a lor proprie totuși nu pot fi considerate de cât ca făcând parte integrantă dintr'ensul și în strânsă legătură cu administrarea sa generală; că dânsese dar nu pot fi considerate ca având o personalitate juridică deosebită de aceea a statului;

Că de asemenea este admis ca o dispozițiune în favoarea unei sucursale dependente de o comunitate recunoscută de persoană morală, este presupusă a fi făcută acestei persoane chiar cu condițiune însă ca produsul liberalității să fie afectat acestei sucursale;

Considerând, că în împrejurările de fapt în care Ev. Zappa a dispus în favoarea comisiunii legatelor, aceea dispozițiune nu poate fi înțeleasă ca fiind făcută în favoarea unei ființe ce voia testatoarele a crea și ca făcută statului Elen, ca organ al colectivității cu îndatoriri numai ca fondurile să fie afectate serviciului special instituit pe lângă Ministerul de Interne, pentru favorizarea și încurajarea industriei naționale;

Considerând, că odată demonstrată o atare presupunere rămâne a examina obiecțiunea făcută cu privire la incapacitatea unei persoane juridice, a putea exercita vre-un drept într'o țară străină.

Considerând, că pe temeiul ideii comunității, de drept a popoarelor civilizate, s'a admis că pe lângă persoanele morale sau juridice cari au un substratum real și obiectiv, ca niște organisme necesare activității omului;

Considerând, că sprijiniți atât pe teoria unui adevărat drept cutumiar, cât și porniți de ideea că nici un popor civilizat nu trebuie a aduce vre-un obstacol la dezvoltarea progresivă a intereselor economice și morale ale altuia, e admis într'o mare parte a Europei că persoanele morale de un caracter privat, pot fi admise a beneficia de viața internațională și 'și pot întinde sfoara lor de activitate și peste limitele teritoriale ale statului unde a fost create fără nici o restricțiune de formă;

Considerând totuși, că ar fi a nesocoti dreptul de suveranitate a unui stat dacă s'ar admite că o persoană juridică să poată exercita *Jure proprio* drepturile statului său personal și în de afară de statul unde a fost instituită;

Considerând însă că în ceea-ce privește persoana morală prin excelență, aceea adică a statului, e mai unanim admis, că, prin faptul că un stat se află în raporturi diplomatice cu un altul și prin urmare a fost recunoscut ca corp politic prin aceasta chiar personalitatea sa civilă a fost recunoscută;

Considerând, că sub imperiul legislațiunii în vigoare la 20 Iunie 1865 în România epoca deschiderii succesiunii lui Ev. Zappa, statul Elen, recunoscut ca organism atât politic cât și civil, putea dar a beneficia de legatul ce 'i s'a lăsat, de oare-ce la această epocă nu există vre-o restricțiune în ce privește capacitatea străinilor de a moșteni și după principiile generale de drept restricțiunea de drepturi nu poate fi admisă prin simple presupțiuni ci limitată la casurile prevăzute de lege;

Considerând, că pe lângă aceste obiecțiuni apărătorii intimaților susțin, că legatul litigios trebuia a fi presupus a fi făcut unei persoane particulare, iar nu statului, căci art. 35 din decretul din 1837 pentru formularea unei comisiuni, pentru încurajarea industriei naționale, prevede că la cas când se va forma o societate particulară, în același scop, această comisiune se va disolva, deci dar Ev. Zappa, această societate particulară a voit a creia prin testamentul său;

Considerând, că această obiecțiune este cu totul neîntemeiată, căci din complexul dispozițiilor testamentare reese că Ev. Zappa n'a înțeles a se referi de cât la comisiunea Olimpiilor care încă prin decretul

regal din 1858 era pusă sub auspiciile și direcțiunea imediată a Ministerului de Interne, iar nu a conceput ideea de a crea vre-o societate particulară ;

Considerând, de asemenea că de art. 1 al testamentului dispunându-se că 15,000 galbeni se vor da comisiunii Olympilor din Atena sau legatelor pentru că în fie-care patru ani, să se facă o expozițiune în regulă, conform *Decretului regal* ; această comisiune se va numi pe viitor «Comisiunea legatelor», cugetul testatorului se manifestă într'un mod clar și netăgăduit în sensul unei asemenea interpelări ;

Având în vedere obiecțiunea, consistând a dice că decretul regal din 1858 este inconstituțional și ca atare nu poate fi invocat în cauză ;

Considerând că unei legi sau decret, care sub punctul de vedere al formelor sale externe, presintă un caracter de valabilitate, nu poate fi permis judecătorilor, după principiile admise în legislațiunile Europene a'î tăgădui puterea sa legală ;

Considerând, că după regulile de curtenie, admise în dreptul internațional privat o atestare făcută de un stat în calitatea sa de personalitate politică nu poate fi pusă în dubiū, de vre-o autoritate străină, înaintea căreia se produce ;

Considerând, că apărătorii statului Elen produc înaintea Curței un certificat constatator, că decretul regal dat în urma Constituțiunei Elenă din 1844 are putere legală ; că prin urmare obligațiunea aceasta e de asemenea nefundată ;

Considerând că apărătorii intimațiilor mai obiectează, ca probă, că comisiunea legatelor forma o persoană juridică distinctă de a statului, că în 1869 printr'o lege specială s'a concedat de stat un teren pentru clădirea stabilimentului Olimpiilor ;

Considerând, că această alegațiune nefiind sprijinită pe nici un act investit cu caracterul autenticității, nu poate fi luată în considerațiune și ori-ce recunoaștere tacită ar voi a se aduce din necontestarea sa de către apărătorii statului Elen, este cu totul inoperentă ; de almintrelea un fapt petrecut opt ani după confecționarea testamentului, nu poate avea nici o înrăurire asupra întreprinderii sale ;

Considerând, dar, că din termenii testamentului și împrejurările causei, permițându-se a se determina interesul general al statului Elen, ce Ev. Zappa, a voit a satisface serviciul public visat de testatore și care după principiile dreptului public neputându-se considera ca o personalitate juridică deosebită de a statului e în drept a'î reclama prin intermediul acestui stat ;

Având în vedere, că autorisarea prevădută de art. 811 c. civ., trebuie a'și avea aplicația în litigiul de față, căci fiind în joc legatură de imobile lăsate unei persoane străine, intervenirea statului Român cu dreptul său de tutore suprem al intereselor generale și are pe deplin justificarea sa ;

Considerând, că de și legislațiunile anterioare codului civil sub imperiul căruia s'a născut dreptul legatarului, nu cerea o asemenea autorisare, totuși principiul nereztracțiuității nu-și poate avea aplicațiunea în cazurile în care ordinea publică reclamă îndeplinirea unei ase-

menea formalității, mei ales când statul Elen, actualmente este chemat a beneficia într'un mod efectiv de legatul său ;

Considerând, în fine, că de și Evanghelie Zappa pune în testamentul său clausa inalienabilității imobilelor legate statului Elen, însă din conținutul testamentului lui Ev. Zappa, nu rezultă cătuși de puțin, că voința lui de a gratifica pe statul Elen a subordonat-o condițiunei inalienabilității imobilelor ;

Având în vedere, că în principiu legile cari guvernează starea civilă și capacitatea străinilor îi urmăresc în ori-ca țară s'ar afla, cea ce legiuitorul nostru a stabilit pentru Români prin art. 29 c. c., că prin urmare instanțele judiciare române în privința constatărei filiațiunei străinilor, cată să urmeze după legea lor națională ;

Considerând, în specie, că din actele prezentate de defendori, se constată că dênșii sunt din satul Labovo, plasa Tepeledin, districtul Arghiro-Castra (Evgheri) Imperiul Otoman, că prin urmare după legile Otomane trebuie a'și dovedi rudenialor cu de cujus ;

Considerând, că interpretarea și aplicațiunea unei legi străine este o chestiune de fapt ; că, în specie, din raportul oficial cu No. 673 din 3 Decembrie 1890 al Ministrului nostru plenipotențiar la Constantinopol, înserat în colecția de legi, regulamente și ordonanțe, publicate de Ministerul Afacerilor Streine 1891, rezultă că în Imperiul Otoman pentru supușii nemusulmani, rudenial se poate dovedi prin tot felul de probe și presumpțiuni, precum și prin certificate liberate de autoritatea bisericească ;

Având în vedere, că din testamentul defunctului Evanghelie Zappa cât și din actele prezentate de defendori, se constată că dênșii afară de Hristos și Apostol Zappa sunt descendenții din Anastasie Zappa și Marina Athanasie Cociu, frate și soră cu defunctul Evanghelie Zappa, adică nepoți de frate și soră ai acestuia, iar Hristos și Apostol Zappa sunt fiii unui văr a lui Ev. Zappa ;

Având în vedere, că atât dupe legile otomane cât și după legile române, rudele colaterale în gradul cel mai apropiat sunt singure moștenitoare prin excluderea celor mai depărtate ;

Considerând, că de și succesorii legitimi ai lui Ev. Zappa, trimesei în posesiune de către tribunal, n'au făcut apel contra sentinței tribunalului, care în baza unei transacțiuni intervenită între ei, i-a trimis pe toți în posesiune fără nici o distincțiune, însă din momentul ce de către statul Elen și Român, s'a făcut apel contra acestei sentințe și în cursul judecării apelului Hristos și Apostol Zappa au retras acea transacțiune. Curtea e în drept și datoare, mai cu seamă că apelanții cer în tot cazul înlăturarea de la succesiune a rudelor celor mai depărtate, să examineze care dintre rude în momentul deschiderii succesiunei erau în gradul cel mai apropiat și prin urmare în drept de a fi trimese în posesiunea averii lui decujus ;

Considerând dară, că defendorii, afară de Hristos și Apostol Zappa, fiind rude colaterale în gradul cel mai apropiat cu Evanghelie Zappa, ei urmează a fi trimese.

posesiunea averii acestuia, în cas când statul Elen ar obține de la statul Român autorizarea cerută de l. 814 codul civil și a se înlătura cu totul Apostol Hristos Zappa;

Având în vedere, că de și autorii defendorilor, ca aspect pentru voința lui Evanghelie Zappa, au recunoscut de bun și valabil legatul făcut statului Elen, însă în vedere că conform art. 1190 codul civil orice confirmare sau recunoaștere implică o renunțare la acțiunea în nulitate or, când nulitatea este de ordine publică, renunțarea este nulă conform art. 6 c. civil;

Considerând, că dacă statul Român nu ar da statului Elen autorizarea de acceptarea legatului cerută de art. 811 codul civil, ori-ce confirmățiune sau ratificațiune nu poate acoperi nulitatea de care este isbit testamentul, fiind vorba în acest cas nu de nisce vicii de formă, ci de acelea cari privesc interesul general și ordinea publică;

Având în vedere apelul statului Român;

Considerând, că densul, mărginindu-se a combate atât pretențiunile statului Elen, cât și a intimaiilor, fără a cere trimiterea sa în posesiunea succesiunii litigioase;

Că chiar dacă ar fi făcut aceasta, însă din momentul ce este dovedit că defunctul Ev. Zappa, a lăsat rude în grad succesibil, care se prezintă să ceară succesiunea, urmează că apelul său câtă a se respinge;

Asupra apelului Academiei Române;

Având în vedere, că atât statul Elen, cât și succesorii legitimi ai lui Evanghelie Zappa, îi recunoaște pretențiunile sale așa cum sunt formulate în apel, urmează dar a fi admis;

Pentru aceste motive:

Sub-semnații suntem de părere, că statuând asupra apelurilor făcute de statul Român, statul Elen și Academia Română;

Să se trimită statul Elen în posesiunea averii lăstate lui ca legat de către defunctul Evanghelie Zappa, prin testamentul acestuia olograf și mistic din 30 Noembrie 1860, cu condițiune că statul Elen să obție în termen de opt luni de aci, autorizățiunea cerută de art. 811 codul civil;

În cas când până la expirarea acestui termen statul Elen, n'ar obține arătata autorizatie, să se trimită în posesia acestei averi Ion P. Mexi, Dimitrie Nocica, Spiru Nocica personal și ca procurator al soției sale Ecaterina, Foto Nocica, tutorele minorilor Haralambie și Areti Nocica, Michail Cociu, Ecaterina Ath. Dima, Tudor D. Mexi, Apostol P. Mexi, Hristu P. Mexi, Vasile P. Zappa, Polixenia P. Zappa, Efrosina D. Ciuciurea, Petre Zappa, Constantin Ramos și Victor Ramos, ca succesori legitimi ai lui Evanghelie Zappa;

În ori-ce cas punerea în posesiune nu se va efectua decât după plata taxei de înregistrare, convenită statului Român, conform legii timbrului;

Să se oblige în primul cas statul Elen, iar în secundul succesorii legitimi trimesi în posesiune, a plăti Academiei Române suma de 280.000 lei drept capital al rentei perpetue de 12.000 lei anual, legată disei Academiei prin testamentul defunctului Ev. Zappa, precum

și suma de lei 48 000 renta neplătită pe anii 1893, 1894, 1895 și 1896;

Să se respingă ca nestuștinut apelul făcut de Ion P. Mexi, Hristu P. Mexi, personal și Dimitrie C. Nocica personal și în calitate de procurator al soției sale Ecaterina C. Nocica, Vasile P. Zappa, Polixenia G. Bamiha, Efrosina D. Ciuciurea, în contra aceleiași sentințe.

(ss) G. E. Schina, M. Iulian

INFORMAȚIUNI

Din cauza abundenței de materie, suntem siliți a suspenda publicarea articolului d-lui D. Chebapci, intitulat: Despre termeni. Acest articol se va publica în numărul viitor.

D-1 Dobrescu, fost consilier la Curtea de apel din București, actualmente prefect al județului Ilfov, a fost numit consilier la Curtea de apel din București în locul d-lui Zenidi, demisionat din cauza de boală.

D-1 Gr. Lahovari, substituit la trib. de Constanța a fost transferat în aceeași calitate la trib. Teleorman.

D-1 N. C. Fleva, licențiat în drept, a fost numit substituit la trib. de Constanța.

Procesul Georgescu-Stelorian, care era să se judece de Curtea de apel în ziua de 1 cor., s'a amânat după cererea avocaților cari asistau pe prevenitul Georgescu pentru ziua de 22 cor., admitând ca martore pe d-na Ressel și pe Maria infirmiera de la Spitalul Colțea cu care prevenitul zice că va dovedi că au existat tratative de căsătorie între Georgescu și familia Stelorian.

În recursul afacerii d-nei Steiner, s'au și depus motivele de casare la Înalta Curte, așa că în ziua de 6 cor., acest recurs se va judeca.

Recursul va fi susținut de d-nii avocați: M. Korné, Tache Geani, Petre Grădișteanu, V. Lascar și Delavrancea.

Aparătorii d-nei Steiner, se zice că, au mară speranțe a casa deciziunea Camerei de punere sub acuzare fără trimitere.

D-1 Procuror general Filitti va lua concluziuni în acest recurs.